

UNIVERSITETET I OSLO

ØKONOMISK INSTITUTT

Øvelsesoppgave i: ECON2200 – Matematikk 1/Mikro1

Dato for utlevering: 22. mars 2011

Dato for innlevering: **06. april kl. 12.00 – 14.00**

Innleveringssted: **Ved siden av SV-info-senter**

Øvrig informasjon:

- Denne øvelsesoppgaven er **obligatorisk**. Kandidater som har fått den obligatoriske øvelsesoppgaven godkjent i et tidligere semester skal **ikke** levere på nytt. Dette gjelder også i tilfeller der kandidaten ikke har bestått eksamen.
- Denne oppgaven vil **IKKE** bli gitt en tellende karakter. En evt. karakter er kun veiledende
- Du må benytte en ferdig trykket forside som du finner på emnets semesterside.
- **Det skal leveres individuelle besvarelser. Det er tillatt å samarbeide, men identiske besvarelser (direkte avskrift) vil ikke bli godkjent!**
- Sammen med besvarelsen skal du levere et erklæringskjema som du finner på emnets semesterside. **Besvarelser uten erklæringskjema vil ikke bli rettet!**
- **NB!** Du finner informasjon om innleveringsoppgaver og kildebruk på <http://www.sv.uio.no/studier/ressurser/kildebruk/index.html>. Du finner informasjon om konsekvenser ved fusk på <http://www.uio.no/studier/admin/eksamen/fusk/>
- Det er viktig at øvelsesoppgaven blir levert innen fristen (se over). Oppgaver levert etter fristen vil **ikke bli rettet**.*)
- Alle øvelsesoppgaver må leveres på innleveringsstedet som er angitt over. Du må ikke levere øvelsesoppgaven direkte til emnelæreren eller ved e-post.
- Dersom øvelsesoppgaven ikke blir godkjent, vil du få en ny mulighet ved at du får en ny oppgave som skal leveres med en svært kort frist. (Merk: Å levere ”blankt” gir ikke rett til nytt forsøk.) Dersom heller ikke dette forsøket lykkes, vil du ikke få anledning til å avlegge eksamen i dette emnet. Du vil da bli trukket fra eksamen, slik at det ikke vil bli et tellende forsøk.

*) Dersom en student mener at han eller hun har en god grunn for ikke å levere oppgaven innen fristen (for eksempel pga. sykdom) bør han/hun søke instituttet om utsettelse. Normalt vil utsettelse kun bli innvilget dersom det er en dokumentert grunn (for eksempel legeerklæring).

Krav for å få oppgaven godkjent er 50 av 100 poeng der oppgavene teller som angitt.

Oppgave 1 (9 poeng)

Deriver følgende funksjoner med hensyn på alle argumenter

a) $f(x) = 7x^4 + 2x^3 - \frac{1}{x}$

b) $g(x) = \frac{x-x^{-1}}{x-3}$

c) $h(x) = f(x)(3x - a)$

d) $F(x, y) = \frac{g(x, x^2)}{h(x, y)}$

e) Finn $\frac{\partial z}{\partial x}$ og $\frac{\partial z}{\partial y}$ når $z = k(t, s) = (3t - 2s)^2 - t^2 + 2s^3$ der $s = x^2$ og $t = yx$.

Oppgave 2 (5 poeng)

La y være implisitt gitt av som en funksjon av x gjennom ligningen

$$(x + y)^2 = x + y^2$$

finn $\frac{dy}{dx}$ ved implisitt derivasjon.

Oppgave 3 (6 poeng)

Maksimer

$$f(x, y) = xy$$

under bibetingelsen

$$x^2 + 2y^2 = 8$$

ved hjelp av Lagrange-metoden.

Oppgave 4 (15 poeng)

En bedrift produserer to ulike varer i kvantum x og y . Kostnadene ved produksjonen er $c(x,y)$ mens inntektene er $px+qy$, der p og q er prisene på de to varene. Bedriftens profitt blir $\pi = px - qy - c(x, y)$.

- a) Finn førsteordensbetingelsen for profittmaksimum, gitt at bedriften produserer et positivt kvantum av begge varer.
- b) Hva må vi kreve av kostnadsfunksjonen for at stasjonærpunktet skal være profittmaksimum?

Anta at produksjonen av y er gitt ($y = \bar{y}$), og at bedriften bare kan velge x . Anta videre at $c''_{xx}(x, \bar{y}) > 0$ for alle x .

- c) Hva er betingelsen for at $x = 0$ skal være det profittmaksimerende valget?

Oppgave 5 (20 poeng)

En monopolist står overfor en etterspørselsfunksjon som kan uttrykkes som $p(y)$ der $p(y)$ er prisen når etterspurt kvantum er y . Videre har monopolet en konstant produksjonskostnad, k , per enhet som produseres.

- (a) La π betegne profitten og sett opp uttrykket for denne.
- (b) Utled første- og andreordensbetingelsen for profittmaksimum.
- (c) Bruk implisitt derivasjon på førsteordensbetingelsen til å finne hvordan monopolistens valg av kvantum påvirkes dersom produksjonskostnaden, k , øker.
- (d) Uttrykk førsteordensbetingelsen ved hjelp av priselastisiteten, og finn virkningen på prisen i det spesielle tilfellet at priselastisiteten er konstant.
- (e) Hva blir virkningen av kostnadsøkningen på profitten?

Oppgave 6 (25 poeng)

Anta at en forbruker konsumerer to goder i mengdene c_1 og c_2 og har nyttefunksjonen $u(c_1, c_2)$. Betegn prisene med p_1 og p_2 , og la m være et gitt beløp til forbruk (inntekt).

a) Vis at vi kan skrive budsjettbetingelsen som $c_2 = \frac{m}{p_2} - \frac{p_1}{p_2} c_1$

b) Forklar i ord hva brøkene $\frac{m}{p_2}$ og $\frac{p_1}{p_2}$ forteller oss.

c) Vis hvordan vi kan utlede etterspørsfunksjoner for de to godene.

Slutsky-likninga kan skrives på derivertform som

$$\frac{\partial c_i}{\partial p_j} = \frac{\partial h_i}{\partial p_j} - c_j \frac{\partial c_i}{\partial m}$$

eller på elastisitetsform som

$$e_{ij} = S_{ij} - \alpha_j E_i \text{ for } i, j=1, 2,$$

der e_{ij} , S_{ij} , α_j , E_i betegner henholdsvis priselastisitet, kompensert priselastisitet, budsjettandel og inntektselastisitet.

d) Drøft hvordan etterspørselen etter gode 1 påvirkes av en økning i p_1 .

e) Drøft hvordan etterspørselen etter gode 1 påvirkes av en proporsjonal økning i p_1 og p_2 .

f) Drøft hvordan etterspørselen etter gode 1 påvirkes av en proporsjonal økning i p_1 , p_2 og m .

g) Anta at det skjer økning i p_1 og m slik at $dp_1 = 1$ og $dm = c_1$. Drøft hvordan etterspørselen etter gode 1 påvirkes.

Oppgave 7 (20 poeng)

Anta at en bedrift er prisfast kvantumstilpasser. Bedriften har produktfunksjonen $x=f(n,k)$, og de respektive prisene på x , n , k er p , w og q . Anta at bedriften minimerer kostnaden for enhver produktmengde som kan være aktuell.

Anta at produktfunksjonen er karakterisert ved konstant skalautbytte. La t være en positiv konstant.

Vis at da er $\frac{\partial f(tn, tk)}{\partial (tn)} = \frac{\partial f(n, k)}{\partial n}$.

Tilsvarende er da $\frac{\partial f(tn, tk)}{\partial (tk)} = \frac{\partial f(n, k)}{\partial k}$.

a) Utled og tolk førsteordensbetingelsene for kostnadsminimum for en gitt x .

b) Forklar hvordan en kan utlede kostnadsfunksjonen.

c) Vis at substitumalen blir en rett linje (stråle) fra origo.

d) Forklar hva som skjer med substitumalen dersom w øker. Hva er den økonomiske tolkningen av endringen?

e) Vis at grensekostnaden blir konstant (for gitte faktorpriser).